

Prijzen in de kinderopvang

Een brochure voor ouders en
oudercommissies

BouinK

Colofon

Dit is een uitgave van de Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang, BOinK.

Auteur

Fay Heijmeijer

Suzanne Plaisier

Met medewerking van

Josja Smink

Inhoud

Inleiding	4
1. De prijs van kinderopvang in 2019	5
2. Informatie voor ouders en oudercommissies	9
3. De opbouw van de prijs.....	11
3.1. Dagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang.....	11
3.2. Gastouderopvang.....	13
4. Het adviesrecht van de (centrale) oudercommissie.....	15

Inleiding

Ieder jaar hebben veel ouders en oudercommissies vragen over de prijs(stijgingen) van kinderopvang. Ondanks de soms weerbarstige praktijk wil BOinK met deze brochure ouders en oudercommissieleden een handvat bieden bij de beoordeling van de prijs voor kinderopvang. Daarnaast geven we inzicht in de manier waarop prijzen in de kinderopvang zijn opgebouwd en de argumenten die ten grondslag kunnen liggen aan een prijsverhoging.

Sinds de invoering van de Wet kinderopvang (2005) heeft de oudercommissie wettelijk adviesrecht op prijswijzigingen. Naar aanleiding van signalen van oudercommissies constateren wij echter al enkele jaren, dat het adviesrecht op prijswijzigingen (en openingstijden) een ingewikkelde kwestie is. Wil een oudercommissie een voorgestelde prijsverhoging goed onderbouwd kunnen beoordelen, dan vraagt dat om een verregaand inzicht in financiën en bedrijfsvoering. Ondernemers beschouwen die informatie als zeer vertrouwelijk en zijn huiverig om daarin inzicht te geven. Dat is begrijpelijk, maar als die informatie ontbreekt is het voor oudercommissies bijna ondoenlijk voor de uitvoering van het adviesrecht op de prijs uit te voeren.

Voorafgaand aan het adviestraject voor een prijswijziging adviseren wij oudercommissies een goede afweging te maken tussen de tijd en energie die ze aan een dergelijk adviestraject besteden en de te verwachten resultaten. Soms kan het beter zijn om zich actief te richten op de verbetering van de pedagogische kwaliteit. Oudercommissies die deze keuze maken, verwijzen we naar de informatie en brochures op onze [website](#).

1. De prijs van kinderopvang in 2019

Volgens de Wet kinderopvang is de houder bij een voorgenomen prijswijziging, verplicht om de oudercommissie om advies te vragen ([artikel 1.60 lid 1f](#)). Zie voor het adviesrecht hoofdstuk 4 van deze brochure.

Als de oudercommissie om advies wordt gevraagd in verband met een prijswijziging, dan is het natuurlijk zaak de argumenten die de ondernemer daarvoor aanvoert met motivatie en toelichting goed te bekijken. De oudercommissie moet zich afvragen hoe de prijs is opgebouwd en hoe deze zich verhoudt tot de kwaliteit van de geboden opvang. Ook kan worden gekeken hoe de prijs zich verhoudt tot prijzen die in de omgeving door andere kinderopvangondernemers (met min of meer hetzelfde aanbod) worden aangeboden. Simpel gezegd kunnen oudercommissies afwegen wat ouders terugzien van de extra kosten die ze betalen.

Hieronder vindt u een aantal argumenten die ondernemers regelmatig aanwenden voor een prijsstijging, met daarbij een reactie van BOinK, alsmede andere redenen die soms oorzaak zijn van een prijsstijging.

Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK)

Onze verwachting is dat IKK voor veel ondernemers een argument zal zijn voor een prijsstijging. In 2019 vinden er namelijk wijzigingen plaats in de kwaliteitseisen van de kinderopvang (zie voor een uitgebreid overzicht '[het overzicht maatregelen Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang \(IKK\) 2019 – 2023](#)'). De Rijksoverheid gaat uit van een gemiddelde kostenstijging van 4,9% als gevolg van de verhoging van de beroepskracht-kindratio (bkr) voor baby's in de dagopvang. Om deze reden wordt het maximum te vergoeden uurtarief van dagopvang in 2019 dan ook met 27 cent verhoogd. Voor de bso gaat het tarief vanwege de verlaging van de bkr voor groepen met kinderen van zeven jaar en ouder, met 34 cent omlaag.

Standpunt BOinK: als gevolg van de wetswijzigingen in 2019 zullen ondernemers in meer of mindere mate wijzigingen door moeten voeren om te voldoen aan de vanaf dan geldende kwaliteitseisen (lees hier meer over de [adviesrechten van oudercommissies en IKK](#)). Het zou dus kunnen dat hier een hoger tarief voor nodig is, maar dit moet wel beargumenteerd worden. Het argument 'IKK' op zich is hiervoor niet voldoende.

Let op!

De maximum te vergoeden uurprijs wordt in 2019 aangepast in verband met IKK. Tevens wordt deze geïndexeerd.

	Maximum uurprijs 2018	Maximum uurprijs 2019
Dagopvang	€ 7,45	€ 8,02 (waarvan 27 cent voor de BKR voor baby's en voor het overige indexatie)
Bso	€ 6,95	€ 6,89 (verlaging van 34 cent in verband met de BKR oudere kinderen in de bso & indexatie)
Gastouderopvang	€ 5,91	€ 6,15 (alleen indexatie)

Prognose kostenstijging ondernemersvereniging(en)

In de afgelopen jaren is gebleken dat ondernemers het percentage dat voortvloeit uit de 'prognose kostenstijging' van Brancheorganisatie Kinderopvang inzetten als geadviseerde prijsstijging. Het document wordt vervolgens door de ondernemer gebruikt als motivatie en uitleg om de oudercommissies te overtuigen van de voorgestelde prijswijziging. Brancheorganisatie Kinderopvang spreekt in een advies aan haar leden niet over een prijsadvies maar over een 'kostenontwikkeling'. D.w.z. een verwachting van de kostenstijging die ondernemers tegemoet kunnen zien op het gebied van loonkosten, inflatie en organisatiekosten (huisvesting, voeding etc.). Brancheorganisatie Kinderopvang heeft deze prognose opgesteld op basis van cijfers van het Centraal Plan Bureau (CPB) ten bate van haar leden.

Wij zijn van mening dat de inzet van het document van Brancheorganisatie Kinderopvang door de ondernemer als uitleg en motivatie, onvoldoende en te weinig specifiek is voor een individuele organisatie. De prognose geldt namelijk op brancheniveau en is bedoeld als basis voor het berekenen van ontwikkelingen op organisatieniveau (die zowel lager als hoger kunnen uitpakken). Wij adviseren oudercommissies daarom om specifieke argumenten en toelichting voor de prijswijziging te vragen; transparantie van hoe deze prijs tot stand komt, is immers een voorwaarde om een goed advies te kunnen geven.

Invloed van maximumuurtarief op de prijsstijging

Een behoorlijk aantal kinderopvangorganisaties laat de uurprijs automatisch stijgen tot het maximum uurtarief dat de overheid voor kinderopvangtoeslag in aanmerking laat komen. In het argument hierboven over IKK is vermeld dat dit voor een deel kan kloppen gezien de aangescherpte kwaliteitseisen in 2019.

Vaak is dit echter een prijsstijging zonder dat daar een kwaliteitsverbetering of iets vergelijkbaars tegenover staat. Het argument "dat ouders toch een toeslag ontvangen van de overheid" hanteren zij in dat geval als rechtvaardiging voor de prijsstelling.

Dit laatste argument is volgens BOinK een oneigenlijk argument wanneer daar geen exploitatiekostenstijging of een kwaliteitsverbetering tegenover staat. Elke organisatie heeft te maken met specifieke kostenstijgingen en -dalingen. Hierdoor is de algemene indexering waarop de uurprijsstijging is gebaseerd niet zomaar toepasbaar op elke

kinderopvangorganisatie. De verhoging die doorgevoerd wordt als gevolg van wijzigingen vanwege IKK is uiteraard wel een argument.

Stijging loonkosten

Loonkosten kunnen stijgen als gevolg van effecten van overheidsmaatregelen op het gebied van belastingen en sociale lasten. Denk aan een stijging van de pensioenpremies, de cao-stijging, periodieke verhogingen, toevoeging extra periodieken aan schalen voor bepaalde functies en de invoering van een nieuw loonfunctiegebouw en algemene kostenontwikkelingen door inflatie (prijsindexcijfer). De geldende cao Kinderopvang is te vinden op de [website van het FCB](#).

Standpunt BOinK: stijgende loonkosten kunnen een reden zijn voor een prijsstijging. Maar vraag wel specifiek door. Vraag naar de concrete verhogingen in de cao Kinderopvang en op welk moment deze plaats vinden. Immers, een percentuele stijging van het loon per 1 mei geldt niet voor het hele kalenderjaar (maar voor 8 maanden) en mag dus ook niet als zodanig worden meegenomen door de ondernemer.

Stijgingen cao Kinderopvang in 2019

De bedragen van de salarisschalen worden verhoogd met 3% per 1 januari 2019.

Stijgingen cao Sociaal Werk in 2019 (kan van toepassing zijn op voormalig peuterspeelzalen)

In januari 2019 ontvangen alle werknemers een eenmalige uitkering van bruto 0,5% van 12 keer het voor hem geldende salaris op 1 januari 2019, inclusief vakantietoeslag en eindejaarsuitkering, maar exclusief ORT.

Inflatie

Standpunt BOinK: voor de inkoop is het inflatiecijfer inderdaad van belang. Misschien zijn hier nog goede afspraken met (andere) leveranciers te maken. Dit kan natuurlijk wel invloed hebben op de gewenste kwaliteit.

Flexibele uren

Meer flexibiliteit en verschillende opvangmogelijkheden binnen dagopvang en buitenschoolse opvang kunnen zorgen voor een prijsstijging. Over het algemeen kan gesteld worden dat een grotere mate van flexibiliteit, een hogere uurprijs oplevert voor ouders. Ondernemers die de mogelijkheid bieden tot het afnemen van flexibele opvang hanteren vaak een aparte uurprijs voor deze opvangvorm.

Standpunt BOinK: het is niet vreemd dat bij flexibele opvang een hoger uurtarief wordt gerekend, de organisatie maakt immers kosten gedurende het hele jaar en niet enkel tijdens de weken die in een kleiner pakket vallen. Het is echter wel van belang dat hierover duidelijk gecommuniceerd wordt naar ouders en oudercommissie.

Eisen aan veiligheid, brandveiligheid en Arbowetgeving

Standpunt BOinK: Aanpassingen die gedaan moeten worden om te blijven voldoen aan deze eisen zijn investeringen die over meerdere jaren worden afgeschreven. Wanneer gekozen wordt om dergelijke investeringen binnen een jaar af te schrijven, levert dat in het desbetreffende jaar een argument op om de prijs te verhogen. In de daarop volgende jaren vallen deze kosten echter weer weg en levert dit natuurlijk, nog los van het cumulatieve effect

door de eventuele volgende prijsstijging, een prettige besparing op. Voor ouders betekent dit dat zij meer voor kinderopvang betalen dan noodzakelijk is.

Aanbod van extra kwaliteit en uitbreiding van diensten

Standpunt BOinK: Dit kunnen goede redenen zijn om de prijs te laten stijgen. Je kunt hierbij denken aan: aantal dagen dat het kindercentrum open is, extra pedagogen om de pedagogisch medewerkers te ondersteunen, extra opleidingen voor de pedagogisch medewerkers, inhuren muziekdocenten, uitbreiding buitenspeelplaats, extra uitstapjes op kosten van het kindercentrum, luxe huisvesting, bijzondere activiteiten, etc. Hierbij is het belangrijk om na te gaan of het aanbod daadwerkelijk een verbetering is t.o.v. vorig jaar en of het daarmee een prijsstijging rechtvaardigt. Daarnaast is het belangrijk om van ouders te weten of er behoefte aan deze uitbreiding is. Zo zie je bij een verruiming van de openingstijden vaak dat iedereen er aan meebetaalt maar dat slechts een paar ouders er daadwerkelijk behoefte aan hebben. Op die manier is het een verkapte prijsstijging.

Tevens is het van belang dat de oudercommissie ook betrokken is geweest in de beslissing om extra diensten of kwaliteit aan te bieden. De oudercommissie heeft immers adviesrecht op o.a. de kwaliteitsaspecten van de opvang. Meer informatie over het adviesrecht vindt u op onze website.

Afname van de vraag naar kinderopvang

Standpunt BOinK: Een prijsverhoging doorvoeren bij een afnemende vraag naar kinderopvang is heel 'opmerkelijk'. Wanneer een lagere bezetting voor een prijsstijging zorgt, geeft de sector daarmee aan dat de kinderopvang geen marktsector is. Immers verandering van vraagmarkt naar aanbodmarkt leidt niet tot prijsdaling of minimaal tot prijsstabilisatie, maar wordt als argument gebruikt voor prijsstijging.

Toename van de vraag naar kinderopvang / monopoliepositie

Standpunt BOinK: Door toename van de vraag naar kinderopvang kunnen er wachtlijsten ontstaan. Hierdoor, maar soms ook door gebrek aan concurrentie, wordt de prijs vaak zonder goede argumenten verhoogd ('ouders willen alles betalen voor een plek'). Daarbij komt ook dat ouders hun kind niet zomaar naar een ander kindercentrum brengen als de opvang duurder wordt, omdat hun kind gewend is aan het kindercentrum, daar zijn/haar vriendjes en vriendinnetjes heeft en gehecht is aan de pedagogisch medewerker(s). Ouders verkeren in een afhankelijke positie. Wij adviseren de oudercommissie de prijs-kwaliteitverhouding scherp in de gaten te houden en in geval van excessieve prijsstijgingen die onvoldoende door de ondernemer worden beargumenteerd, naar het [Klachtenloket Kinderopvang](#) te stappen en de situatie neer te leggen bij de woordvoerders kinderopvang in de Tweede Kamer.

2. Informatie voor ouders en oudercommissies

De sector kinderopvang

De Wet kinderopvang is sinds 2005 van kracht. Ondernemers in de kinderopvang opereren in een vrije markt. Een ondernemer bepaalt zelf zijn uurprijs, rekening houdend met een aantal kwaliteitseisen die de wet- en regelgeving stellen. Deze eisen betreffen bijvoorbeeld de beroepskracht-kindratio, de maximale groepsgrootte en de opleiding van de pedagogisch medewerkers.

Goede kinderopvang kent een behoorlijke prijs. Oudercommissies hebben een wettelijk adviesrecht over prijswijzigingen. Wij adviseren individuele ouders om altijd bij de (centrale) oudercommissie te informeren of zij gebruik heeft gemaakt van het adviesrecht op prijswijzigingen en welk resultaat dit heeft opgeleverd. Meer informatie over het adviesrecht vindt u in hoofdstuk 4. Uitgebreide informatie over de Wet kinderopvang is te vinden op onze website.

Contract

De prijs van de opvang wordt in een overeenkomst tussen ouders en een kinderopvangorganisatie vastgelegd. Uit het aanbod in het contract moet blijken welke dienst wordt geleverd en hoe er wordt omgegaan met wijzigingen in de dienstverlening. Met de ondertekening van het contract gaat de ouder akkoord met het beschreven aanbod, de leveringsvoorwaarden, de geboden kwaliteit en de prijs die wordt gevraagd door de kinderopvangorganisatie.

Indien een kinderopvangorganisatie is aangesloten bij Brancheorganisatie Kinderopvang of de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang gelden de door hen opgestelde algemene voorwaarden (AV) voor dagopvang en bso. Deze gelden niet voor gastouderopvang. De AV bieden een ondernemer de gelegenheid om eenzijdig de uurprijs te verhogen. In de AV staat daarnaast dat ouders tijdig over prijswijzigingen geïnformeerd moeten worden. Andere contractwijzigingen mag een ondernemer niet zomaar doorvoeren.

Het is mogelijk dat ouders ieder jaar een brief ontvangen met de nieuwe uurprijs, maar het komt ook voor dat ouders ieder jaar een geheel nieuw contract krijgen. Wij adviseren om in dit geval de voorwaarden bij het nieuwe contract goed te bekijken.

Indien een kinderopvangorganisatie niet is aangesloten bij een van de brancheverenigingen, of wanneer het gaat om gastouderopvang, kunnen ouders de voorwaarden voor een prijswijziging terugvinden in hun contract en bijbehorende leveringsvoorwaarden.

Meer informatie [over contracten](#) vindt u op onze website.

Uren in contract vs. daadwerkelijk afgenomen uren

In de gastouderopvang is het gebruikelijk dat er wordt betaald voor de uren die ouders daadwerkelijk afnemen. In de kinderopvang is dit meestal niet het geval, maar betalen ouders voor de aangeboden uren die in het contract staan. Het is gebruikelijk om hiervoor de openingstijden van het kindercentrum te rekenen. Staat bijvoorbeeld in het contract dat het kind van 7.30 tot 18.00 uur kan worden gebracht, dan betalen ouders dus 10,5 uur x de uurprijs per dag. Dit is meestal ook het geval als het kind slechts van 10.00 tot 17.00 uur aanwezig is of als het een dag ziek is.

De perioden dat ouders met vakantie zijn en het kinderdagverblijf wel is geopend en de (nationale) feestdagen en studiedagen waarop het kinderdagverblijf meestal gesloten is, worden doorgaans ook in rekening gebracht. Vaak is het mogelijk om niet afgenomen uren op een ander moment, in een week waarin extra opvang nodig is, in te zetten. Die mogelijkheid dient goed in het contract te zijn opgenomen. De uren waarop een kindercentrum gesloten is

en opvang niet kan worden afgenomen (met uitzondering van bovenstaande) worden dus niet in rekening gebracht, bijvoorbeeld de periode tussen Kerst en oud en nieuw.

Kinderopvangorganisaties bieden soms ook meer flexibele contracten aan. Voor de buitenschoolse opvang bestaat vaak de mogelijkheid om een contract af te sluiten voor enkel de schoolweken (40 weken). Voor de dagopvang geldt dat naast de contracten van 52 weken contracten van bijvoorbeeld 48 weken worden afgesloten. Deze contractvormen brengen over het algemeen een hoger uurtarief met zich mee.

Uurprijsberekening buitenschoolse opvang

De berekening van de uurprijs in de bso is voor ouders niet altijd duidelijk. Er is geen model en elke organisatie heeft zijn eigen systeem. Dit heeft o.a. te maken met de verschillen in het aantal uren tijdens school- en vakantieweken en de korte en lange middagen tijdens schoolweken.

BOinK is uiteraard voorstander van een transparante uurprijsberekening in de bso. Wij horen met enige regelmaat van twijfelachtige constructies. Er zijn ondernemers die de korte en lange middagen 'middelen'. Ouders betalen dan niet voor het daadwerkelijk aantal uren dat ze gebruiken op de dagen dat ze bso afnemen, maar een gemiddelde van het totaal aantal uren dat de bso in de gehele week open is. Ook wordt er vaak voorbereidingstijd gerekend. Let daarbij op: er bestaat pas recht op kinderopvangtoeslag vanaf het moment dat kinderen van de vroegst sluitende school van de *betreffende locatie* worden opgevangen. Wij adviseren om goed in beeld te krijgen hoe de kosten voor kinderopvang worden berekend, ook om te kunnen bepalen welke uren in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag.

Kinderopvangtoeslag en maximum te vergoeden uurtarief

Indien ouders in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag (zie voor criteria www.toeslagen.nl), krijgen zij een bijdrage in de kosten van de [geregistreeerde kinderopvang](#) waarvan zij gebruik maken. Op basis van het uurtarief en het inkomen van de ouder(s) verstrekt de Belastingdienst de kinderopvangtoeslag. De kinderopvangtoeslag is gebaseerd op een maximum uurtarief dat jaarlijks wordt vastgesteld door de overheid. Dit uurtarief wordt gepubliceerd op onze [website](#).

Het gedeelte boven het maximum uurtarief komt niet in aanmerking voor kinderopvangtoeslag. Een kinderopvangorganisatie kan een hoger uurtarief hanteren dan door de overheid is aangegeven. Dat brengt extra kosten met zich mee. Gebruikmaken van deze 'duurdere' kinderopvang is een keuze die ouders zelf maken of een gevolg van het aanbod in een bepaalde omgeving.

Betalingswijze

Veel kinderopvangorganisaties werken met automatische incasso's. Het kan zijn dat de organisatie administratiekosten in rekening brengt wanneer u niet per automatische incasso betaalt. Hieraan mogen geen hoge kosten verbonden zijn.

Het komt voor dat kinderopvangorganisaties ouders 'verplichten' de Belastingdienst de toeslag direct op de rekening van de opvangorganisatie te laten storten. Het is niet mogelijk om ouders hiertoe te verplichten, omdat zij zelf verantwoordelijk blijven voor de (te) ontvangen kinderopvangtoeslag. Dit geldt ook in het geval dat de kinderopvang het geld niet goed zou beheren of failliet gaat. BOinK wil ouders er nadrukkelijk op wijzen de kinderopvangtoeslag altijd op de eigen bankrekening te laten storten.

3. De opbouw van de prijs

Om als oudercommissie een prijswijziging te kunnen beoordelen en goed advies te kunnen uitbrengen, is het noodzakelijk om te weten hoe de prijs is opgebouwd. Over het algemeen kun je zeggen dat kwalitatief goede kinderopvang een behoorlijke prijs kent. In hoofdstuk 4 leest u meer over het adviesrecht van de oudercommissie.

3.1. Dagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang

Factoren die de prijs o.a. bepalen:

- Personeelskosten
- Huisvesting
- Bezettingsgraad
- Kwaliteitsaspecten
- Organisatiekosten
- Activiteiten- en verzorgingskosten
- Overige kosten

Personeelskosten

Kwalitatief goede kinderopvang vergt goed gekwalificeerd personeel en de loonkosten van het personeel bepalen een groot deel van de kostprijs van kinderopvang. De dagelijkse openingstijden en het aantal weken per jaar dat het kindercentrum open is, bepalen de inzet van personeel en dus de personeelslasten. Op de volgende pagina vindt u een voorbeeldberekening voor het aantal in te zetten uren.

In het algemeen kan men stellen dat personeelslasten circa 70 tot 80% van de kostprijs bepalen. Personele beloning is geregeld in de cao Kinderopvang en cao Sociaal Werk. Hierbij is de inschaling, welke mede afhankelijk is van de kwaliteit van de medewerker, van belang. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met ziekteverzuim, vakantievervanging, de eindejaarsuitkering (welke variabel kan zijn) en vakantiegeld. Onder personeelskosten vallen ook de kosten voor werving en selectie, woon- en werkverkeer, deskundigheidsbevordering en de ondernemersbeloning.

Cao kinderopvang

De afspraken die worden gemaakt in de [cao Kinderopvang](#) en [cao Sociaal Werk](#) kunnen van invloed zijn op de prijsstelling van kinderopvang.

Huisvesting

De huisvestingslasten kunnen sterk variëren en zijn dus mede een verklaring voor de verschillen in kostprijs. Hierbij dient ook de rentelast voor de lening, welke afgesloten is om de huisvesting te realiseren (aankoop- en verbouwkosten) te worden meegerekend, alsmede de huishoudelijke dienst. In het algemeen kan men stellen dat huisvestingslasten circa 10 tot 15% van de kostprijs bepalen. Dit zijn vaste kosten, onafhankelijk van de bezettingsgraad.

Voorbeeldberekening aantal uren per groep in de dagopvang

Stel: 10 openingsuren per dag, 5 dagen in de week, 52 weken per jaar. We gaan er vanuit dat het eerste en laatste uur 1 pedagogisch medewerker aanwezig is.

Netto benodigd aantal uren van 2 pedagogisch medewerkers	4.680
Vakantie-uren	421
Te vervangen ziekte-uren 6%*	<u>281</u>
Totaal aantal te voorziene uren	5.382

Een fulltime baan omvat 1.872 uur. Dit betekent dat voor een groep in dit voorbeeld 2,875 pedagogisch medewerkers (2,875 fte) nodig zijn. Om de groei mogelijk te maken lopen personele lasten altijd wat voor op een stijgende bezettingsgraad.

Deze berekening is uiteraard ook voor bso te maken.

*Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage bij een kinderopvangorganisatie is van wezenlijk belang.

Bezettingsgraad

Als men een groep van 12 kindplaatsen heeft, zullen er nooit gedurende alle dagdelen ook daadwerkelijk 12 kinderen aanwezig zijn. Het gemiddelde aantal aanwezige kinderen gedeeld door de capaciteit vormt de bezettingsgraad. Hoe hoger de bezettingsgraad, des te lager de kostprijs uitvalt.

Kwaliteitsaspecten

Een kinderopvangorganisatie kan verschillende kwaliteitscriteria hanteren, bijvoorbeeld op het gebied van dienstverlening, scholing en inzet van personeel en huisvesting. Meer informatie [over de kwaliteit](#) van de opvang kunt u vinden op onze website.

Organisatiekosten

Hieronder vallen een aantal posten, zoals: telefoon, kantoorbenodigdheden, portokosten, verzekeringen en automatisering alsmede accountantskosten en eventuele incassokosten. Deze kosten zijn lastig te bepalen en variëren sterk per organisatie.

Activiteiten- en verzorgingskosten

Deze kosten behelzen voeding, speelgoed, huishoudelijke artikelen, uitstapjes, festiviteiten en luiers. Duidelijk is dat deze prijzen afhankelijk zijn van de bezetting, maar ook van de leeftjidsindeling van de bezetting. Kijk naar wat er bij de prijs is inbegrepen en wat. De ene kinderopvangorganisatie verschaft luiers (indien nodig) en voeding, terwijl de andere organisatie dat niet doet en ouders vraagt dit vanuit huis mee te nemen. Ook de kosten voor eventuele uitstapjes zijn bij de ene organisatie wel en bij de andere niet opgenomen in de prijs.

Overige kosten

Niet alleen de kostprijs bepaalt de uurprijs die ouders betalen, maar de ondernemer moet ook financiële ruimte hebben om te investeren, onderhoud te plegen en om een buffer op te bouwen voor onvoorziene omstandigheden. Dit valt onder overige kosten.

3.2. Gastouderopvang

In de praktijk lopen de werkzaamheden en kosten die door ouders worden betaald aan verschillende gastouderbureaus zeer uiteen. De kosten voor gastouderopvang bestaan doorgaans uit twee componenten: de kosten voor de dienstverlening van het gastouderbureau (vaak bemiddelingskosten genoemd) en de kosten voor de gastouder. Soms ontvangt de ouder een factuur met een all-in prijs net als bij een kinderdagverblijf, maar vaak zal het gastouderbureau een factuur verstrekken waarop beide delen apart vermeld zijn. Een gastouderbureau moet er in ieder geval voor zorgen dat er maandelijkse facturen zijn en is verplicht een jaaropgave te verstrekken. Ouders geven per maand door hoeveel uur er daadwerkelijk opvang is geboden.

Gastouderbureaus behoren in de (verplichte) schriftelijke overeenkomsten die zij met ouders afsluiten, een transparant beeld te geven van de kostenstructuur. Dit betekent dat in deze contracten duidelijk moet zijn wat ouders waarvoor aan het gastouderbureau moeten betalen en welk deel van dat bedrag naar hun gastouder gaat.

Kosten van de gastouder

Meestal geeft het gastouderbureau een adviesprijs voor wat de opvang van de gastouder per uur kost. Dit is een bedrag per uur en per kind, met soms een korting voor tweede en volgende kinderen uit één gezin. Helemaal logisch is dit laatste niet, de gastouder moet immers van elk kind de luiers verschonen en dat wordt niet goedkoper als de kinderen uit één gezin komen. Sommige gastouderbureaus adviseren een andere prijs voor kinderen van 4-12 jaar, dan voor kinderen van 0-4 jaar. Voor de avonden en in het weekend wordt meestal een hoger tarief geadviseerd. Soms is er ook een apart nachttarief. In de praktijk wordt de adviesprijs meestal redelijk gevolgd, maar in principe blijft de uurprijs een afspraak tussen vraagouder en gastouder.

Vaak is er sprake van een toeslag voor voeding en andere bijkomende kosten. Bij het aangaan van een contract (als ouder) of bij het adviseren over de prijs (als oudercommissie) is het belangrijk om te controleren of deze kosten op de factuur vermeld staan.

Kosten van het gastouderbureau

De vergoeding aan het gastouderbureau is opgebouwd uit de kosten voor:

- Bemiddeling
- Begeleiding
- Administratieve taken
- Scholing van gastouders
- Medewerkers in dienst van het gastouderbureau
- Al dan niet gegarandeerde achtervang bij ziekte van de gastouder.

Gastouderbureaus berekenen deze kosten op verschillende manieren door aan de ouders: naar kind of gezin, eerste en volgende jaren opvang, eerste en volgende kinderen uit één gezin en met of zonder bemiddeling. Het bedrag dat moet worden betaald kan bestaan uit een vast bedrag per maand of jaar, een bedrag per uur opvang of een combinatie daarvan.

De oudercommissie kan zich afvragen voor welke werkzaamheden ouders willen betalen, oftewel welke diensten willen ouders eigenlijk afnemen van het gastouderbureau?

Bemiddeling

Het is logisch dat ouders betalen voor bemiddeling als het gastouderbureau zorgt voor totstandkoming van een koppeling. Maar is het ook logisch dat ouders na het eerste jaar van geslaagde of stabiele koppeling hier nog steeds voor betalen? Onderstaande (en andere) vragen kunt u aan het gastouderbureau stellen.

- Als er voor het eerste kind een koppeling tot stand is gekomen en het tweede of volgende kind kan bij dezelfde gastouder worden geplaatst, betalen ouders dan opnieuw voor bemiddeling?
- Als ouders zelf een gastouder hebben gevonden en die 'officieel' willen maken om in aanmerking te komen voor de kinderopvangtoeslag, betalen ouders dan toch nog voor bemiddeling?

Begeleiding

Tijdens de looptijd van de koppeling biedt een gastouderbureau begeleiding in de vorm van gesprekken over de voortgang en voor het oplossen van eventuele problemen. Als de kinderen uit één gezin bij één gastouder zijn ondergebracht, betekent dat voor het gastouderbureau één gesprek voor meerdere kinderen. Sommige gastouderbureaus geven in dat geval korting op de bemiddelingskosten, dit is echter geen verplichting.

Achtervang

De meeste gastouderbureaus beloven een inspanningsverplichting om bij ziekte van de gastouder voor achtervang te zorgen. Veel ouders lossen het probleem echter liever zelf op. Naar een dergelijke dienst is daarom vaak geen vraag. De oudercommissie kan zich dan ook afvragen of het misschien zinnig zou zijn als het gastouderbureau verschillende pakketten tegen verschillende tarieven aanbiedt. Bijvoorbeeld een pakket met gegarandeerde achtervang, een pakket met inspanning tot achtervang, vervanging na bijvoorbeeld één week ziekte en een pakket zonder achtervang en nieuwe bemiddeling bij langdurige ziekte.

Kassiersfunctie

De Wet kinderopvang bepaalt dat een gastouderbureau een kassiersfunctie uitvoert. De kassiersfunctie houdt in dat het betalingsverkeer tussen ouder en gastouder via het gastouderbureau verloopt. Verder is in de Wet Financieel Toezicht bepaald dat het bedrag dat voor de gastouder is bestemd, binnen vijf kalenderdagen van de bankrekening van de ouder op de bankrekening van de gastouder moet staan. De Nederlandsche Bank houdt hierop toezicht.

4. Het adviesrecht van de (centrale) oudercommissie

In de Wet kinderopvang is vastgelegd dat oudercommissies adviesrecht hebben op wijzigingen in de prijs van de kinderopvang. Dit houdt in dat de ondernemer iedere prijswijziging aan de oudercommissie moet voorleggen voor advies. De wet zegt bovendien: 'de houder verstrekt de oudercommissie tijdig en desgevraagd schriftelijk alle informatie die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft' ([artikel 1.60 lid 5 van de Wet kinderopvang](#)). Goede informatie (denk aan cijfers en argumenten) is nodig om een prijswijziging te kunnen beoordelen en tot een advies te komen.

In [het modelreglement](#) dat BOinK samen met Brancheorganisatie Kinderopvang en Sociaal Werk Nederland heeft opgesteld staat een adviestermijn van vier weken. Deze adviestermijn gaat pas lopen op het moment dat de oudercommissie voldoende informatie van de organisatie heeft ontvangen om op basis daarvan haar advies te kunnen formuleren.

Advies via centrale oudercommissie

In grotere organisaties, waar prijzen vaak centraal worden vastgesteld, is het praktisch als lokale oudercommissies hun krachten bundelen en gezamenlijk komen tot een advies over de prijswijziging. Oudercommissies kunnen een machtiging geven aan de centrale oudercommissie. Die centrale oudercommissie moet dan een advies uitbrengen over de aangekondigde prijswijziging en de ondernemer kan op die manier direct met vertegenwoordigers van alle ouders organisatie breed overleggen. Dit maakt het voor hem/haar makkelijker om meer vertrouwelijke (begrotings)informatie te verschaffen.

Er wordt geen advies gevraagd of het advies wordt genegeerd

Het kan gebeuren dat de ondernemer geen advies vraagt en daarmee voorbij gaat aan de rechten van de (centrale) oudercommissie, of het advies negeert. De ondernemer mag volgens de wet pas van het advies afwijken als dit advies aantoonbaar in strijd is met het belang van de kinderopvang ([artikel 1.60 Wet kinderopvang](#)). De ondernemer dient dit schriftelijk te beargumenteren.

In het geval er geen adviesaanvraag wordt ingediend of het advies wordt genegeerd, kunnen de volgende acties worden ondernomen:

1. Indien er een geschil ontstaat tussen de ondernemer en de oudercommissie dient de oudercommissie de ondernemer schriftelijk op haar rechten te wijzen. Bij voorkeur met een verwijzing naar de relevante wetsartikelen. Ook moet de ondernemer er op gewezen worden dat het niet volgen/overnemen van het advies, schriftelijk gemotiveerd dient te worden. In deze brief kan een termijn worden gesteld waarbinnen de ondernemer dient te reageren en uitdrukkelijk in dient te stemmen met het uitoefenen van het adviesrecht van de oudercommissie.
2. Een klacht indienen bij het [Klachtenloket Kinderopvang](#) van de geschillencommissie. Aansluiting bij deze instantie is voor kinderopvangorganisaties verplicht en uitspraken van de Geschillencommissie zijn bindend. De Geschillencommissie Kinderopvang is onder andere aangewezen voor het behandelen van geschillen tussen de houder van een kindercentrum en de oudercommissie over een door die houder voorgenomen of genomen besluit over een of meer onderwerpen van artikel 1.60 (adviesrechten).
3. Een mogelijke volgende stap is het inschakelen van een advocaat. Indien de ondernemer niet reageert en/of activiteiten doorzet waaruit blijkt dat hij niet van plan is het adviesrecht van de oudercommissie toe te passen of het advies af te wachten, moet er een zogenaamde

sommatiebrief worden geschreven. In de sommatiebrief dient wederom op de wettelijke basis van het adviesrecht te worden gewezen en te worden herinnerd aan de eerdere communicatie met de oudercommissie. Er dient vastgesteld te worden dat de oudercommissie aan heeft gegeven het adviesrecht uit te willen oefenen. De ondernemer moet worden verzocht, en indien nodig gesommeerd (deze woorden dienen letterlijk in een brief te worden opgenomen; dit in het geval het uiteindelijk tot een rechtszaak leidt) de oudercommissie in staat te stellen het adviesrecht uit te oefenen, omdat anders de oudercommissie zich genoodzaakt ziet stappen in rechte te ondernemen. Ook in deze brief dient een reactietermijn te worden opgenomen.

4. Tot slot is het goed melding te maken van de gang van zaken bij de GGD-inspecteur kinderopvang. Immers, de GGD is in de Wet kinderopvang aangewezen als toezichthouder. De GGD inspecteert o.a. hoe de inspraak van ouders in het algemeen verloopt in het kindercentrum.

Overleg

Het komt nogal eens voor dat de ondernemer en de (centrale) oudercommissie tijdens een adviesprocedure uitsluitend schriftelijk of per e-mail met elkaar corresponderen, dus zonder letterlijk een keer met elkaar om tafel te zitten. BOinK geeft (centrale) oudercommissies en ondernemers in overweging om – zeker in geval van zwaarwichtige aangelegenheden – met elkaar in overleg te treden. In een dergelijke vergadering kunnen partijen naast inhoudelijke uitwisseling van standpunten ook mondeling toelichten op welke gronden bepaalde informatie nodig wordt geacht, respectievelijk het verstrekken daarvan wordt geweigerd.